

ΦΓ/ΙΦ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

Ο Cpt Ευάγγελος Σουρμελής περήφανος μπροστά στο παραδοσιακό καϊκι ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

Η ιστορία ενός καϊκιού που έζησε τον γεμάτο 20ό αιώνα αφανώς αλλήλ ηρωικά. Και η αφήγηση από τον άνθρωπο που το κληρονόμησε, το αγάπησε, το αγόρασε και το διέσωσε. Η ανακατασκευή και αποκατάσταση του φορτηγού ιστιοφόρου ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ, υπόδειγμα σύγχρονης πολιτιστικής πολιτικής με σήμα κατατεθέν την πλούσια ναυπηγική μας κληρονομιά

Ένα καϊκι-κτήμα ες αεί

Το φορτηγό ιστιοφόρο ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ ξεκίνησε να κατασκευάζεται στη Σκόπελο το 1939, με ξυλεία από το πευκοδάσος που ανήκε στον πρώτο πλοιοκτήτη του Χρήστο Χρήστου. Η ξυλεία κόπηκε στην εποχή που έπρεπε: αγελάδες τραβούσαν τα ξύλα στους πλησιέστερους ρίχτες (γκρεμούς), αυτά έπεφταν στη θάλασσα και με άλλα καϊκια έφταναν στον τόπο κατασκευής, που δεν ήταν άλλος από την παραλία έξω από το κεντρικό λιμάνι της Σκοπέλου. Η κατασκευή διακόπηκε με το που άρχισε ο ελληνοϊταλικός πόλεμος, καθότι οι εργάτες και караβομαραγκοί έφυ-

γαν για το μέτωπο ή για τα πολεμικά πλοία. Το καϊκι είχε πετσωθεί και, προκειμένου να μην επιταχθεί από τους Γερμανούς, θεωρήθηκε σκόπιμο να βυθιστεί αυτοβούλως στον όρμο Πανόρμου Σκοπέλου τον Απρίλιο του 1941. Παρέμεινε εκεί έως το 1945, όταν ο πλοιοκτήτης του αποφάσισε να το ανελέσει. Είχε υποστεί μεγάλες ζημιές, αφού πολλές φορές ποντίστηκαν άγκυρες πάνω του κατά τη διάρκεια παραμονής του στο βυθό. Επανήλθε λοιπόν το 1946 (κατασκευαστής Γεώργιος Τζανέτης) στον τόπο της αρχικής κατασκευής του και έναν χρόνο μετά ήταν έτοιμο για τη δεύτερη καθέλκυση του. Ρυμουκλήθηκε στο λιμάνι

του Βόλου, όπου του τοποθετήθηκε κύρια μηχανή τύπου «Ροδίτης», μονοκύλινδρη 45 ίππων, ενώ ολοκληρώθηκε και η ιστιοφορία του. Η μηχανή του προσέδιδε ταχύτητα 7 κόμβους και με συνδυασμό μηχανής και πανιών έφτανε και τα 9 ναυτικά μίλια την ώρα. Τα πρώτα ταξίδια του ήταν Κωνσταντινούπολη-Μούνδρος. Μετέφερε λακέρδες χύμα στο κύτος του, καθώς στη Λήμνο λειτουργούσε εργοστάσιο αλιπάστων. Τα ταξίδια αυτά διακόπηκαν λόγω του βεβαρημένου κλίματος που επικρατούσε στις ελληνοτουρκικές σχέσεις τότε –Σεπτεμβριανά και Κυπριακό. Εν συνεχεία άλλαξε ρότα, διαμορφώθηκε το κύτος και το κατάστρωμά του

με την τοποθέτηση ξύλινων βαρελιών, και άρχισε η νέα του αποστολή: Θεσσαλονίκη-Ηράκλειο, μεταφέροντας κρασιά για την εταιρεία Κονιόρδου. Τα μόνα εφόδιά του ήταν 4-5 παλιοί χάρτες, μια πυξίδα με παραλλαγή καμιά εικοσαριά μοίρες, η μονοκύλινδρη μηχανή και η ιστιοφορία του. Τα ταξίδια γίνονταν χειμώνα καλοκαίρι. Τα δελτία καιρού τα έπαιρνε ο καπετάνιος από τα σημάδια που έβλεπε στον ορίζοντα και από την τεράστια εμπειρία του. Την ίδια περίοδο, δεκαετία 1950 και αρχές δεκαετίας 1960, στις Βόρειες Σποράδες υπήρχαν τα ξύλινα καϊκια ΚΑΤΕΡΙΝΑ, ένα πανέμορφο πέραμα πλοιοκτησίας Λεμονή, που εκτελούσε τακτι-

Το ανακατασκευασμένο ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ

Φορτωμένο καϊκι τη δεκαετία του 1950

κά δρομολόγια Αλόνησος-Σκόπελος-Γλώσσα Σκοπέλου-Σκιάθος-Βόλος, και το αντίστοιχο της Σκιάθου, το Π. ΠΑΣΧΑΛΗΣ, ένα φοβερό караβόσκαρο φτιαγμένο στη Σκόπελο το 1939-1940, πλοιοκτησίας Π. Πασχάλη, που εκτελούσε την ίδια διαδρομή. Θυμάμαι, με αφετηρία το Πευκί της Εύβοιας, έκανα μικρός το ταξίδι Σκιάθος-Γλώσσα-Σκόπελος-Αλόνησος.

Όταν λοιπόν τα καϊκια αυτά σταματούσαν για συντήρηση, τα ταξίδια τους αναλάμβανε το ΦΓ/ΙΦ ΑΓΙΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ για να εξυπηρετήσει ζώντα ζώα στο κατάστρωμα, μαζί με ανθρώπους, δέματα, διάφορα οχληρά. ➤

Η ναυπήγηση ξεκίνησε το 1939. Η ξυλεία κόπηκε στην εποχή που έπρεπε: αγελάδες τραβούσαν τα ξύλα στους πλησιέστερους ρίχτες (γκρεμούς), αυτά έπεφταν στη θάλασσα και με άλλα καϊκια έφταναν στον τόπο κατασκευής, στην παραλία έξω από το λιμάνι της Σκοπέλου